

5. 6 edycja Festiwal kultury i mediów- Polikultura, <http://www.kulturatka.pl/2018/04/22/6-edycja-festiwal-kultury-i-mediow-polikultura/> [dostęp: 12.03.2020].

6. *Zarządzanie projektami w sferze kultury. Studia przypadków*, A.Góral, A. Kędziory, A. Kościelnej, J. Zdebskiej-Schmidt, (red.), Wydawnictwo Pracowni Dokumentacji Życia i Twórczości Heleny Modrzejewskiej i Fundacji dla Modrzejewskiej, Kraków 2015, s. 125.

7. *Zarządzanie w kulturze, tom 11*, (red.) E.Kocój, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010, s. 179.

8. *Zarządzanie w Kulturze*, E.Kocój, E.Orzechowski, J. Szulborska-Lukaszewicz (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2014, s. 79.

9. *Polikultura 2019 - informacje o festiwalu*, <https://krakow.dlastudenta.pl/studia/artykul/polikultura-2019-informacje-o-festiwalu,133669.html> [dostęp: 12.03.2020].

АРТ-РИНОК І ІДЕЇ Ф. ГАЄКА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТОЧКИ ДОТИКУ І РОЗБІЖНОСТІ

*Русаков Сергій Сергійович,
кандидат філософських наук, доцент, докторант*

Розглядаючи арт-ринок у контексті філософсько-економічних концепцій, варто розпочати з ідеї апологета становлення концепту ринку Фрідріха Августа вон Гаєка, лауреата Нобелівської премії з економіки (1974) і автора низки праць з соціальної філософії та історії соціальних ідей. Ринок, на думку австрійського мислителя, є ефективним механізмом координації дії великої кількості людей і вдалим інструментом для обміну знаннями.

Звичайно, як фахівця конкретної сфери Ф. Гаєка цікавлять саме соціально-економічні обставини формування ринкової системи, проте зазначимо, що автор виокремлює суспільний акцент. Таким чином, концептуально розширюючи свою ідею, австрійський мислитель створює підстави для розгляду крізь призму озвучених ідей низку культурно-соціальних феноменів.

Серед новаторських для ХХ століття ідей, згадаємо авторську концепцію Ф. Гаєка про два види порядків, які можна спостерігати в основі соціальних структур – свідомий і спонтанний порядок.

Свідомий порядок спирається на інструкції, які допомагають досягнути чітко зазначену ціль, тому вони є конкретними і обов'язковими для виконання. До таких соціальних структур автор зараховує армію, урядові установи та промислові корпорації.

Особливістю іншого виду порядку є відсутність керування згори, тому він є результатом дій низки суб'єктів, які переслідують особисті цілі. У світі можна знайти людей з різними ідеями, які переслідують різні цілі, але саме під час вільної взаємодії і використання різносторонніх знань відбувається

викшталтування найбільш ефективних і прийнятних для більшості ідей. В якості прикладу структур з спонтанним порядком, Ф. Гаєк називає мову, мораль, ринок та гроші.

Грунтуючись на концепт ринку як самоорганізуючу і саморегулюючу систему (Ф. Гаєк), відзначимо, що упорядкованість арт-ринку формується не через виконання вказівок з якогось «центру керування», а внаслідок вільної співпраці широкого кола учасників арт-ринку, які зацікавлені у розвитку культурно-мистецької сфери.

В історії людства знаходимо приклади створення і поширення мистецтва, яке в основі має інший порядок – свідомий порядок. Класичне мистецтво, не применшуючи його художньої цінності, розвивалось у певній застиглоті. Раніше мистецькі твори створювались на замовлення владної або релігійної еліти, які за своєю внутрішньою особливістю є консервативними структурами, тому відповідно підтримували канонічне мистецтво. Саме церква, феодалі, олігархічні родини, «замовляючи» арт-твори, надавали певні вказівки щодо очікуваного результату. Творчі пошуки митця були можливі лише в рамках канону. Згодом цей свідомий порядок підтримували художні академії, де експерименти митця потрібно було погоджувати з представниками Академії.

Арт-ринок у сучасному розумінні формується всередині ХХ століття водночас з формуванням вільної ринкової системи. Проте занурюючись в історію культури та мистецтв, у різних епохах можна віднайти протоформи арт-ринку, наприклад, художні ярмарки мають витoki у релігійних свят Античності. Тому, повертаючись до ідей Ф. Гаєка, можна стверджувати, що арт-ринок є системою, яка розвивається шляхом стихійного порядку.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ В СТРУКТУРІ КЛУБНИХ ЗАКЛАДІВ

*Свирид Іванна Євгенівна,
аспірант ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені В. Стефаника»
ivannabrusak@gmail.com*

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що у сучасному українському суспільстві відбуваються демократичні перетворення, які сприяють інституціоналізації суспільних відносин, адекватному та всебічному пізнанню дозвіллевого середовища. Культурно-дозвіллева